

tla in se je z ostrim nožem nevarno ranil. Njegova neprevidnost in nepokorščina je bila kaznovana. Kdor ne uboga, tepe ga nadloga.

(Umor s peresom.) Dva učenca obrtne šole v Budimpešti sta se po navadi vseh šolarjev nekaj časa pehala in lasala, naposled pa se resnično spopadla. Starejši od njiju je mlajšemu zabodel pero v trebuh. Zdravniki so pero sicer hitro odstranili, a kri je bila že zastupljena in deček je umrl še tisto uro.

Povpraševanje in ponavljanje.

Iskanje glasu.

Iz primerne stavka se vzame ena beseda, v kateri iščejo otroci „n“. Taki stavki bi bili n. pr. „Nacek ni ubogal metere“. — „Njegova neprevidnost in nepokorščina je bila kaznovana“ itd. Kaj pripravna besedica za to vajo je „in“, ker otroci „n“ na koncu besede poprej zapazijo, kakor pa v začetku. Pri iskanju glasu „n“ postopaj učitelj tako, kakor smo že povedali pri iskanju glasu „i“ ali „u“, ali, kakor smo pokazali pri „vajah posluha in jezika“.

Pisani „n“.

Kadar hoče pokazati učitelj pisani „n“, mora nekako tako postopati, kakor pri „u“. Kakor pri „u“ mora tudi pri „n“ opozoriti učence na upognjene (okrogle) črte ter pokazati jim tudi razliko upognjenih (okroglih črt.)

Vaja v pisanju. Kaj so nož in škarje? „Nož in škarje so orodje“. Kako se glasi druga beseda? Iz katerih glasov je sestavljena besedica „in“? Vi znate za oba glasova že črke pisati; poskusimo zapisati celo besedo. Zapišite znamenje za prvi, za drugi glas! Čujte, mi ne izgovarjamo vsakega glasu zase i—n, ampak jih prav tesno zvežemo; mi pravimo, „in“, ne pa i—n. Tudi pri pisanju ne zapišemo vsake črke posebe, ampak vse črke ene besede zapišemo skupaj. V besedici „in“ izpustimo od črke „n“ prvo lasno črto ter potegnemo takoj prvo senčno črto na zadnjo lasno črto navzgor črke „i“; torej in. Poskusite! Piko na „i“ naredite šele potem, ko ste zapisali celo besedo, da vam ne bode treba prenehati. Pišite vsi tako, kakor vam bodem narekoval. Pisalo v roke! Nastavite! i, ena, n, ena, gor, dve, gor, pika!

Oddaljenost med 1. in 2. senčno črto mora biti nekoliko večja, kakor pa med 2. in 3., da otroci posamezne črke bolj vidijo.

Na tak način se jemlje tudi še druge vaje. N. pr. Nož je oster. (Nož — —.) Ta nož ni oster. (— nož ni —.) Nož ni nabrušen. (Nož ni nabrušen.) „Nacek ni ubogal matere.“ (— ni — —); potem Nacek ni — —. i. t. d. (Stavki s črko, n na koncu in v sredi.)

Nadaljnje vaje na podstavi Abecednika ali stenske table. Dvozložnih besed se ni treba bati, učencu, ki zna dobro glaskovati, ne delajo nič težav.

Pika na koncu stavka: Kadar učitelj zapiše cel stavek, naj reče: S pisanjem smo pri kraju. Tudi to lahko zaznamujemo. Na koncu zadnje besede postavimo namreč piko. Tako-le! Pika se naredi na spodnjo dvo-rižno črto. Naredite jo!

Tiskani n.

Pri vaji tiskane n nastavi učitelj na čitalnem stroju do sedaj znane črke posamezno in potem zvezano v zlogih, v kojih se n v začetku ali na koncu nahaja; n. pr. in, ni, un, nu, i. t. d. Učenci beró posamezno in skupno. Vsak

zlog se poišče iz besede in vsaka beseda iz stavka. Glasi naj se sestavijo potem zopet v zloge, zlogi v besede in besede pa v stavke. To naj se vrši pri čitanju in pri pisanju. — Vaje so zdaj sintetične, zdaj analitične. Sicer pa postopaj učitelj pri tiskanem n tako, kakor pri tiskanem i ali u.

Na kateri glas se bodeš vedno spomnil, kadar vidiš nož?

Kako postopaj učitelj pri zvezah (n. pr. in, ni, un, nu, u—ni), je pokazano bolj natančno v 4. vaji pri iskanju in čitanju črke m v zvezi z i in u.

(Dalje prih.)

Jubilejska samopomoč.

Nekateri gg. društveniki so popolnoma prezrli oklic, ki smo ga priobčili že meseca vel. travna v „Učit. Tovarišu“ in v „Popotniku“. Tamkaj smo ponovili gg. društvenikom v opomin in ravnanje § 5. lit b, ki veli jasno in umljivo, da plačaj vsak društvenik meseca svečna vsakega leta 2 K v rezervno podporno zalogo.

Mnogo p. n. društvenikov je izpolnilo to svojo dolžnost, a nekateri so popolnoma nanjo pozabili.

Opominjamo torej dotičnike (posestnike sprejemnih listov števil 7, 60, 61, 62, 63, 70, 78, 79, 125, 147, 150, 159, 160, 167, 169 in 175), da blagovole čim prej vplačati omenjeni 2 K.

Poleg tega naj vsi gospodje vplačniki napišejo na pošno nakaznico številko sprejemnega lista, da bo blagajniku delo olajšano.

Ljubljana, 6. mal. srpana 1899.

Avgust Kleč, predsednik.

Vestnik.

Cesarja Franca Jožefa L. jubilejska ustanova za učiteljske sirote na Kranjskem: Gosp. Franc Trošt, nadučitelj na Igu, 1 gld.

Učiteljski konvikt: Gdč. Eleonora Dev, učiteljica v Trebnjem, na knj. kr. podr. št. — 3.60 gld.; g. Ivan Bajželj, učitelj na Jesenicah, za košček metliške klobase izlilitiral 3.02 gld.

Osobne vesti. Nadučitelj na ljudski šoli v Pragi, g. Vaclav Srp, je imenovan glavnim učiteljem na učiteljsko v Ljubljani. Učitelj na II. mestni deški ljudski šoli v Ljubljani, g. Janko Janežič, in učitelj na nemški deški ljudski šoli v Ptuj, g. Fran Suher, sta imenovana vadniškima učiteljema v Ljubljani.

Vadniška učitelja p. i. gg. J. Eppich in Fr. Gerkman sta šla koncem tega šolskega leta v pokoj. Ob tej priliki je njima priredil učiteljski zbor tukajšnjega učiteljskega v „Svicariji“ časten večer, katerega se je vdeležil tudi g. ravnatelj dr. Junovicz. V raznih napitnicah so se povdarjale pred vsem velike zasluge, ki sta si jih pridobila ta dva gospoda kot vzgojevalca mladine in učiteljstva. Saj že samo to zadostuje, če povemo, da je služil g. Gerkman 47 let in g. Eppich pa 46 let! V teh številkah je povedano mnogo, kdor ve, kako trudapolno je delovanje učitelja in vzgojevalca mladine. Z mirno vestjo stopita torej lahko v zasluženi pokoj ter uživata lahko v zadovoljstvu „otium cum dignitate“. S ponosno samosvestjo gledata lahko v preteklost, počivaje v senci plodonosnega drevesa, ki razsipljuje svoj okrepčujoči sad širom naše lepe domovine. Bog ju ohrani v blagodejni senci tega plodonosnega drevesa zdrava, srečna in zado-

voljna do skrajnih mej človeškega življenja! To so naše iskrene želje.

Okrajna učiteljska konferenca učiteljstva slovenskih in slovensko-nemških ljudskih šol ljubljanskih se je pod predsedstvom okrajnega šolskega nadzornika g. prof. Leveca vršila dne 27. m. m. O posameznih poročilih se je razvila daljša debata. G. Dimnik je dobil od stalnega odbora nalogo, praktično pokazati, kakšne uspehe doseže lahko učitelj s slovenskimi otroci v nemščini tekom enega leta na podstavi direktne metode. Predsednik konference, g. nadzornik Levec, je poudarjal, da so uspehi jako lepi, in tega mnenja je bilo tudi prisotno učiteljstvo. G. J. Furlan je kot strokovnjak v telovadbi sestavil podrobni učni načrt za deške petrazrednice, katerega je konferenca sprejela. Važno in tudi za učiteljske kroge zanimivo je bilo poročilo učitelja g. Jelenca o meščanskem šolstvu na Kranjskem. Ljubljana je edino stolno mesto v Avstriji, ki nima svoje meščanske šole; sploh pa ranžira Kranjska glede meščanskih šol celo za Dalmacijo in stoji v eni vrsti z Bukovino. Poročevavčeve navedbe sta popolnila g. ravnatelj Hubad in nadzornik Levec, na kar so bili sklenjeni poročevavčevi predlogi glede ustanovitve meščanskih šol.

Orožnovo „Ustavoznanstvo“ je priporočil visoki deželni šol. svet v nakup za učiteljske knjižnice. Knjigo ima v komisiji narodni knjigotržec g. L. Schwentner, kateri jo te dni razpošilja slav. šol. vodstvom. Pričakujemo, da jo bodo šolska vodstva dragevolje sprejela ter na ta način podpirala „Slov. učit. društvo“, ki je izdalo in založilo to lepo knjigo.

Razinger-Žumrova „Prva nemška slovnica“ velja 35 kr. in ne 30 kr., kakor je bilo po pomoti naznanjeno v zadnjih dveh številkah.

Miličeva tiskarnica je priložila današnji številki cenik šolskih tiskovin, knjig za učiteljsko in šolarsko knjižnico in muzikalij za šolo. Priporočamo p. i. učiteljstvu prav toplo, da si dobro ogleda ta cenik in se prav pridno poslužuje priloženega naročilnega lista tembolj, ker podpira gospod Milič od iztržka „Učiteljski konvikt“.

Umrl je dne 28. m. m. v Blagovici g. Fr. Cerar, učitelj v pokoju. N. v m. p.!

Razpisane službe. Na trirazrednici v Cerkljah na Gorenjskem dve mesti za učitelje. Prošnje do 25. t. m. — Drugo učno mesto v Ihanu. Prošnje do 29. t. m. — Nadučiteljsko mesto v Srednjivasi v Bohinju. Prošnje do 20. t. m.

„Saveza hrv. učiteljskih društev“ ima svojo XIV. glavno skupščino dne 11. in 12. t. m. v Zagrebu. Pri tej priliki se bo blagoslovil „Hrvatski učiteljski konvikt“.

Najvišje potrjenje. Cesar je potrdil izvolitev gosp. Ivana Hribar ljubljanskim županom. Slovesna zaprisega je bila v ponedeljek, dne 3. malega srpana dopoldne v mestni dvorani v Ljubljani.

Nova dijaška ustanova. Iz Ljubljane se nam poroča, da je pri ondotni deželni vladi položil dr. Jožef Stare 15 000 gld. za dijaško ustanovo, katera naj nosi v znak spoštovanja do staršev ime staršev blagega darovavca. Posnemanja vredno!

Čedalje lepše. V Gorici je c. kr. pripravljalnica za tiste slovenske dečke, kateri hočejo vstopiti v gimnazijo. Dosedanji učitelj na tej šoli, g. Poniž, je šel v pokoj, a na njegovo mesto je predlagan okrajni šolski nadzornik v Šmohoru na Koroškem, zaradi neke svoje, ves slovenski narod zasramujoče pesmi znani Moro. Ta mož, ki zna komaj za silo nekoliko koroške slovenščine, naj pripravlja slovenske dečke za prestop v gimnazijo. Res, čedalje lepše!

Abiturijentje obeh c. kr. učiteljskih v Ljubljani prirede v nedeljo, dne 16. malega srpana 1899 izlet v Kamnik. Odhod iz Ljubljane ob 7. uri 23 minut jutraj z državnega kolodvora. Prihod v Kamnik ob 8. uri 37 minut. — Ogledovanje mesta. Ob polu 11. uri sv. maša v samostanski cerkvi oo. frančiškanov. Pri maši poje moški zbor. Ob polu 2. uri skupen obed v Fischerjevi restavraciji. Točno ob 8. uri zvečer koncert v čitalniški dvorani na korist „Učiteljskemu konvikt“. Pevovodja g. M. Adamič. — Vzpored: 1. Béla Kéler: Predigra k veseloigri, klavir (četveroročno). 2. Slavnostni prolog. 3. Jos. Haydn: Cesarska pesem, zbor s spremljevanjem klavirja. 4. Stanko Pirnat: Oblaku, šestroglasen mešan zbor. 5. M. Moszkovski: Poljski plesi a) Mazurka, klavir (četveroročno). 6. Jos. Nesvadba: Hrepenenje ljubezni (Lasky touha), četverospjev. 7. Mat. Hubad: Slovenske narodne pesmi: a) Ljub'ca, povej, povej! b) Škrjanček poje, žvrgoli; za mešan zbor. 8. Anton Nedvied: Pri slovesu, slavnostna kantata za moški zbor. 9. M. Moszkovski: Poljski plesi b) Krákovjak, klavir (četveroročno). 10. Fran Gerbič: Žitno polje, mešan zbor. 11. P. H. Sattner: Pozimi iz šole, mešan zbor. 12. Vatr. Lisinski: Prosjak, tenor-solo s spremljevanjem klavirja. 13. P. Iljič Čajkovskij: Legenda iz otročjih pesmi, mešan zbor. 14. Angel Bukorešljev: Kitica bolgarskih narodnih pesmi, mešan zbor. Po koncertu prosta zabava in ples. Cene prostorom: Sedeži od I. do III. vrste à 2 K, sedeži naslednjih vrst à 1 K, stojišča à 30 kr. Vstopnice se dobe na večer koncerta pri blagajnici od 7. ure dalje. Z ozirom na blagi namen se preplačila hvaležno sprejemajo. K obilni udeležbi vabi najljubše

odbor.

Poziv! Pripravljavni odbor za XI. skupščino „Zaveze“ v Gorici prosi, da se javijo vsi p. n. gg. tovariši in tovarišice, kateri želijo sodelovati pri Zavezinem koncertu dne 8. kimavca t. l. v Gorici g. Ignaciju Križmanu nadučitelju v Dornbergu pri Gorici. Vsakdo naj sporoči tudi, kateri glas bode pel, oziroma pela, da se p. n. gg. dopoljšje potrebni glasovi. Želeti je, da se kolikor mogoče mnogo gospodov odzove temu pozivu.

Za pripravljavni odbor:

Tajnik:
Ig. Križman.

Predsednik:
Fr. Vodopivec.

Spomenik avstrijske zmage pri Kolinu na Češkem so odkrili dne 27. m. m. Cesarja pri tej slavnosti je zastopal nadvojvoda Oton. Leta 1757. dne 18. rožnika je sloveči avstrijski vojskovodja Daun prvokrat premagal pri Kolinu do tedaj nepremagljivega pruskega kralja Friderika II. Štirinajst pruskih batalijonov je bilo poraženih.

Vabilo k občenemu zboru „Pedagogičskega društva“ v Kostanjevici, ki bo dne 12. mal. srpana t. l. ob treh popoldne na vrtu g. Bučarjeve.

Tretja višja gimnazija v Bosni. Jeseni otvorijo v Dolnji Tuzli že tretjo višjo gimnazijo v okupiranih deželah. Ena je dosedaj v Serajevu, druga v Mostaru.

Srbsko vsučilišče. V Belemgradu izdeluje posebna komisija načrt za ustanovitev vsučilišča, ki naj bi imelo pet fakultet: bogoslovno, pravno, modroslovno, medicinsko in tehniško.

Uradni razpisi učiteljskih služeb.

Št. 803.

o. šol. sv. Na enorazrednici v Št. Janžu, katera se kmalu razširi v večrazrednico, se razpisuje služba učitelja-voditelja s postavnimi dohodki, 30 gld. opravilne doklade in prostim stanovanjem, v stalno ali začasno nameščenje.

Pravilno opremljene prošnje je predlagati predpisanim potom do dne 21. mal. srpana 1899 tusem.

C. kr. okrajni šolski svet v Krškem, dng 30. rožnika 1899.

Izhaja 1., 10. in 20. dne vsakega meseca ter stane za celo leto 4 gld., za pol leta 2 gld. in za četrt leta 1 gld. Udje „Slovenskega učiteljskega društva“ plačajo na leto 3 gld. naročnine in 1 gld. udne. — Spisi naj se blagoizvolijo pošiljati odgovornemu uredniku (uredništvu) v Ljubljani, Šubičeve ulice št. 3; naročnino pa prejema g. Frančišek Črnogoj v Ljubljani (Barje). — Vse pošiljatve naj se pošiljajo franko. — Oznaniila in poslanice se računajo za celo stran 15 gld., pol strani 8 gld., 1/4 strani 5 gld., 1/8 strani 4 gld., 1/16 strani 2 gld.; manjši inserati po 10 kr. petitvrsta. Večkratno objavljenje po dogovoru. Priloge poleg poštnine še 3 gld.